

ÜNİTE 4: OKULLARDA AFET HAZIRLIKLARI VE GÜVENLİ ÖĞRENME ORTAMLARI

EĞİTİM MODÜLÜ 24: Okul Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri

Yazar : EVA-93 / VETREADY Proje Ortaklığı

Proje numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) görüşlerini yansıtmayabilir. Avrupa Birliği veya hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulamaz.

Eğitim Modülünün Amacı

Genel amaç: Öğrencilere, okulda meydana gelebilecek afet senaryoları için temel hayatta kalma stratejileri ve özgüven becerileri kazandırmak, bağımsız hareket etme, sakin karar verme ve akranlarından, eğitimcilerinden veya destek personelinden ayrıldıklarında uyum sağlama becerilerine odaklanmak.

Eğitim modülünün süresi: 2,6 akademik saat

Değerlendirme yöntemi:

Hedef gruplar:

Mesleki eğitim öğrencileri, mesleki sürekli eğitim öğrencileri, diaspora öğrencileri, mesleki eğitim ve mesleki sürekli eğitim eğitimcileri

Öğrencilere verilen tanıma:

Bitirme sertifikası (yaygın eğitim programı)

Eğitimcilere verilen tanıma: Mesleki Yeterlilik Geliştirme Sertifikası T3.2.

kategorisinde hedeflenen çapraz

ESCO becerisi: Proaktif bir yaklaşım benimsemek

Eğitim Modülünün Öğrenim Çıktıları

Bilgi

1. **Tanımak** Afet senaryolarında okul ortamında sık görülen riskler ve tehlikeler.
2. **Anlamak** durumsal farkındalık, güvenli tahliye ve akranlarından ve eğitimcilerinden ayrıldıklarında bağımsız karar verme ilkeleri.
3. **Onaylamak** dış destek geciktiğinde kendini koruma, sorumluluk ve proaktif problem çözme becerilerinin önemi.

Beceriler

1. **Sorumluluk üstlenmek** afet durumlarında inisiyatif alarak kendi güvenliği ve refahı için.
2. **Karar verin** mevcut kaynakları kullanarak baskı altında hızlı ve etkili bir şekilde.
3. **Kararlılık göster** engelleri aşmak ve öngörülemeyen okul afet senaryolarında proaktif davranmak.

Bu beceriler, ESCO'nun çapraz becerileri T3.2 ile doğrudan ilgilidir:

Proaktif bir yaklaşım benimsemek

- sorumluluk almak
- karar vermek
- kararlılık göstermek

Giriş: Okul Afet Hazırlık ve Güvenli Öğrenme Ortamı Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri Nedir?

- **Okulda afet senaryosunda tek başına hayatta kalma becerileri** Öğrencilerin kendi güvenliklerinden sorumlu olma, karar verme ve bir afet meydana geldiğinde ve akranlarından, eğitimcilerinden veya destek personelinden ayrıldıklarında hızlı bir şekilde uyum sağlama becerilerini ifade eder.
- Bu modül, riskleri fark ederek, güvenli eylemler seçerek ve okul ortamında mevcut kaynakları kullanarak kendini korumak suretiyle, doğrudan destek olmasa bile sakin kalmayı, proaktif davranmayı ve temel hayatta kalma ihtiyaçlarını karşılamayı öğretir. Bu becerilerin geliştirilmesi, güveni artırır ve paniği azaltır, böylece öğrenciler beklenmedik acil durumlarda odaklanmalarını ve becerikli olmalarını sağlar.
- Yalnız hayatta kalma stratejilerini uygulamak, öğrencileri mümkün olduğunda başkalarını desteklemeye de hazırlar ve tüm okulda dayanıklılığı ve güvenliği güçlendirir. community.

Temel Kavramlar ve Terminoloji

- **Tahliye Tatbikatı** – Öğrenciler ve personel, gerçek acil durumlara hazırlık amacıyla tahliye rotasını takip ettikleri bir tatbikat.
- **Toplanma Noktası** – Tahliye sonrasında herkesin toplanacağı, okul dışında belirlenmiş güvenli bir yer..
- **Kapanma** – Sınıfların ve binaların güvenli hale getirildiği ve öğrenciler tehlike ortadan kalkana kadar içeride kaldıkları bir güvenlik prosedürü.
- **Yerinde Barınma** – Dışarı çıkmaktan daha güvenli olduğunda okul binasında kalmak (örneğin, fırtına sırasında, yakınlarda kimyasal kaza meydana geldiğinde).
- **Tehlike Geçti Sinyali** – Personel veya yetkililer tarafından verilen, tehlikenin geçtiğini ve normal faaliyetlerin yeniden başlayabileceğini belirten resmi sinyal.
- **Acil Durum Kiti** – Afet sırasında hayatta kalmayı desteklemek için okulda depolanan temel malzemeler (su, ilk yardım malzemeleri, el feneri).
- **Durum Farkındalığı** – Çevrenize karşı uyanık olmak, uyarı işaretlerini tanımak ve çıkışların ve güvenli alanların yerini bilmek.

Önemi Anlamak

- Afet eğilimleri ve iklim değişikliğinin sonuçlarına ilişkin araştırmalar, her yıl 175 milyon çocuğun afetlere yol açan doğal afetlerden olumsuz etkilenme olasılığının yüksek olduğunu göstermektedir. 2000 yılından bu yana, afetler **1 milyardan fazla çocuğun** hayatını altüst etmiş ve dünya çapında **80.000'den fazla** okul hasar görmüş veya yıkılmıştır.
- Avrupa'da, resmi okul tahliye tatbikatları, yıllık tahliye tatbikatlarının sayısını takip eden **Avrupa Okulları ağı gibi sistemlere entegre** edilmiştir; UNICEF-AB kılavuzu da benzer şekilde okul acil durum tatbikatlarını standart afet riskini azaltma uygulaması olarak teşvik etmektedir.
- Öğrencilere okulda afet senaryolarında tek başına hayatta kalma becerileri kazandırarak, bu modül bireysel sorumluluğu güçlendirir, paniği azaltır ve okulları hızlı ve proaktif eylemlerin hayat kurtarabileceği daha güvenli, daha dayanıklı öğrenme ortamlarına dönüştürmeye yardımcı olur.

Bu Eğitim Modülü Önemi

- **Okullarda acil durumlar her zaman gözle görülür bir kaosla başlamaz —** bazen yangın alarmı gerçek bir yangına dönüşür, sınıfı sarsan ani bir deprem olur veya binaya tanımadık bir kişi girer. Küçük bir tetikleyici, öğrenciler arasında korku, kargaşa ve panik yaratabilir.
- Böyle anlarda hayatta kalmak, güce değil, **farkındalığa, sorumluluk duygusuna ve diğerleri panik yaparken** sakin kalma becerisine bağlıdır.Okul ortamında nasıl davranılması gerektiğini bilmek, hem kendiniz hem de sınıf arkadaşlarınız için hızlı bir şekilde güvenli bir yer bulabilmenizi sağlayabilir.

Okul Afet Senaryosu Bağlamında Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri

Okullar sadece öğrenim yerleri değildir — afetler sırasında yüksek riskli bölgeler haline gelebilirler. Deprem, sel veya orman yangını meydana geldiğinde, yüzlerce öğrenci ve personel sadece birkaç dakika içinde tepki vermek zorunda kalabilir.

- **Depremler** sınıfları, koridorları ve merdivenleri sallayarak enkazın çökmesine ve çıkışların tıkanmasına neden olabilir. Kalabalık alanlarda, öğrenciler sakin kalmayı ve güvenli bir şekilde hareket etmeyi bilmedikçe panik hızla yayılır.
- **Sel**, şiddetli yağmur veya nehirlerin taşmasıyla aniden yükselir ve okul bahçelerini tehlikeli engellere dönüştürebilir. Su, kaçış yollarını kesebilir, binalara zarar verebilir ve öğrencileri içeride mahsur bırakabilir.
- **Yakındaki orman yangınları** havayı duman ve zehirli gazlarla doldurabilir ve hızlı kararlar almayı gerektirebilir — hızlı bir şekilde tahliye etmek mi yoksa güvenli olana kadar okulda kalmak mı?

Bu felaketler, hayatta kalma becerilerinin neden hayati önem taşıdığını göstermektedir: **hızlı kararlar, sakin düşünme ve proaktif eylemler**, tehlikeli bir durumu güvenli bir kaçısa dönüştürebilir.

Deprem

Okullarda depremler nadiren açık bir uyarı ile başlar — ancak kalabalık bir ortamda tek başına hayatta kalmak, erken belirtileri fark etmek ve bağımsız hareket etmek anlamına gelir:

- Sınıf arkadaşları dikkatleri dağılmışken masaların titremesi veya zeminde titreşimler olması.
- Kalabalık odaların üzerinde sallanan lambalar, projektörler veya tavan vantilatörleri.
- Duvarlardan, tavanlardan veya pencerelerden gelen çatlama sesleri.
- Diğerleri arasında korku yaratan elektrik kesintileri veya alarmlar.

Neden hızlı tepki vermelisiniz?

- Hafif bir deprem bile sıva, cam veya tavan parçalarının düşmesine neden olabilir ve bu da kalabalık sınıflar ve koridorlar için tehlikelidir.
- Toplu panik, öğrencileri genellikle merdivenlere veya tıkanmış çıkışlara doğru koşmaya iterek, ezilme veya yaralanma riskini artırır.
- Artçı sarsıntılar dakikalar içinde meydana gelebilir, bu da sığınmak veya hareket etmek için hızlı bir karar vermenin çok önemli olduğu anlamına gelir.

Resim 1. Deprem Sarsıntıları Sırasında Okul Koridoru.

Deprem

Okulda deprem sırasında tek başına hayatta kalmak, panik ortamında sakin kalmak, kendini korumak ve kalabalığı körü körüne takip etmek yerine daha güvenli yerleri seçmekle ilgilidir.

Sarsıntı başladığında kalabalık bir sınıfta veya koridorda bulunuyorsanız:

- **Hemen başınızı koruyun.** Çantanızı, kollarınızı veya ceketinizi kullanarak düşen alçı, cam veya tavan parçalarından kendinizi koruyun.
- **Pencerelerden, yüksek raflardan ve ağır ekipmanlardan uzak durun.** Bunlar sarsıntı sırasında en tehlikeli alanlardır. Sarsıntı durana kadar sağlam bir iç duvar veya kolonun yanında çömelin — hafif masalar veya masalardan daha sağlamdır.
- **Kalabalıkla birlikte acele etmeyin.** Sarsıntı bitene kadar bekleyin, ardından sakin bir şekilde hareket edin ve tıkanmış veya kalabalık merdivenlerden uzak durun.

Okul bahçesinde dışarıdaysanız:

- **Hızlıca açık alana geçin.** Oyun alanları veya spor sahaları, binaların, çitlerin veya ağaçların yakınında kalmaktan daha güvenlidir.
- **Düşen enkazlara karşı dikkatli olun.**
- Cam duvarlardan, bacalardan veya havai elektrik hatlarından uzak durun.
- **Artçı sarsıntılara dikkat edin**
Oyun alanları veya spor sahaları, binaların, çitlerin veya ağaçların yakınında kalmaktan daha güvenlidir.

Seller

Okullarda sel aniden başlayabilir ve kalabalık koridorlarda paniğe neden olabilir:

- **Erken İşaret** kapıların altından sızan su, taşan tuvaletler veya kanalizasyonlar ve dışarıda su seviyesinin yükseldiğine dair ani duyurular olabilir.
- **Toplu panik**, öğrencilerin genellikle en yakın çıkışlara doğru koşmasına neden olur ve merdivenlerde veya kapılarda tehlikeli bir kalabalık oluşmasına yol açar.
- **Okullardaki tehlikeler:** kaygan zeminler, düşen elektrikli ekipmanlar, tıkanmış koridorlar ve yanlış veya çelişkili talimatlardan kaynaklanan kargaşa..

Neden bağımsız olarak tepki veriyorsun?

- Sel suları, grupların güvenli bir şekilde tahliye edilebilmesinden daha hızlı yükselebilir.
- Panik içinde olan diğer kişiler, güvenli yolları göz ardı ederek tehlike bölgelerine koşabilirler.
- Yalnız öğrenenler, hem su tehlikelerinden hem de kalabalıkta ezilmekten kaçınmak için kendi hızlı kararlarını vermelidirler.

Resim 2. Sessiz Panik.

Seller

Okulda meydana gelen selde tek başına hayatta kalmak, diğerleri panik yaparken sakin kalmak, daha yüksek bir yere doğru hareket etmek ve riskli kalabalık hareketlerinden kaçınmak anlamına gelir.

Ani sel sırasında içerideyseniz:

- **İzdihamdan kaçın.** Panik halindeki grupları takip ederek su dolu koridorlara veya kapalı kapılara girmeyin.
- **Yüksek yerlere çıkın.** Zemin katta su hızla yükseliyorsa üst katlara veya merdiven boşluklarına çıkın.
- **Elektrikten uzak durun.** Su yakınsa fişlere, anahtarlara veya ekipmanlara dokunmayın.

Tahliye hala mümkünse

- **Daha güvenli yolları kullanın.** Kalabalık ya da su altında kalmış çıkışları tercih etmeyin.
- **Yavaş ve dengeli hareket edin.** Acele etmek kayma veya düşme riskini artırır.
- **Üst katlarda mahsur kaldıysanız yardım sinyali verin.** Görünür olmak kurtarılmanızı kolaylaştırır.

Orman Yangınları

Okulların yakınındaki orman yangınları karışıklık ve panik yaratır — duman alevlerden daha hızlı yayılır.

- **Erken** belirtiler arasında sınıflarda duman kokusu, kararan gökyüzü, düşen kül parçaları veya yakındaki yangınla ilgili yapılan duyurular yer alabilir.
- **Toplu panik** durumlarında ise öğrenciler güvenliği kontrol etmeden kapılara ya da çitlere doğru koşarak kontrolsüz tahliye girişimlerinde bulunabilirler.

Okullardaki başlıca riskler:

- Yoğun dumandan kaynaklanan nefes alma zorlukları.
- Görüş mesafesinin azalmasıyla oluşan yön kaybı.
- Yangının yönü nedeniyle çıkışların kapanması veya güvensiz hale gelmesi.
- Kalabalığın itişmesi ve panik koşuşturmalar sonucu meydana gelen yaralanmalar.

Bireysel hayatta kalmanın önemi:

- Yoğun duman ve kargaşa ortamında başkalarının kararlarını beklemek, hayati birkaç saniyenin kaybedilmesine neden olabilir.
- Yüzünüzü kapatarak, daha güvenli kaçış yollarını seçerek ve kalabalıklardan uzak durarak bağımsız hareket etmek, toplu panik anlarında sizi koruyabilir

Resim 3.Orman Yangını.
(E. Şilina tarafından MagicStudio aracılığıyla yapay zeka ile oluşturulmuştur)

Co-funded by
the European Union

Orman yangınları

Okulda yangın senaryolarında tek başına hayatta kalmak, sakin kalmak, nefes almayı korumak ve duman ve güvensiz kalabalıklardan uzaklaşmanızı sağlayacak bağımsız kararlar almak anlamına gelir.

- Orman yangını dumanları, boğulma, baş dönmesi ve akciğer hasarına neden olabilecek karbon monoksit, karbon dioksit, formaldehit ve mikroskobik parçacıklar (PM2.5) içerir. Okulların yakınında plastik veya kimyasalların (çöp kutuları, spor ekipmanları, mobilyalar) yakılması, dioksinler ve hidroklorik asit gibi zehirli gazların ortaya çıkmasına neden olur.
- Kısa süreli maruz kalma bile kafa karışıklığı, mide bulantısı ve yönelim kaybına yol açarak sakin bir şekilde hayatta kalma kararları almayı zorlaştırır.

Okul bahçesinde dışarıdaysanız:

- **Açık ve güvenli alanlara doğru ilerleyin.** Spor sahaları veya geniş bahçeler, çitlerin veya binaların yakınında kalmaktan daha güvenlidir.
- **Rüzgar yönünü kontrol edin.** Duman ve alevlerin tersi yönde hareket edin.
- **Yardım isteği.** Sıkışıp kalırsanız, kurtarma ekiplerinin sizi görebileceği bir yerde kalın — bir bez sallayın, telefonunuzun fenerini kullanın veya ses çıkarın.

Orman yangını dumanı yaklaşırken okulun içindeyseniz:

- **Nefesinizi koruyun.** Mümkünse ağzınızı ve burnunuzu bir bez, kol veya ıslak bir malzeme ile kapatın.
- **Alçakta kalın.** Duman yükselir — çömelerek veya emekleyerek ilerlemek, dumanı solumayı azaltmaya yardımcı olur.
- **Panik rotalarından kaçın.** Dumanla dolu çıkışlara veya kapalı kapılara doğru giden grupları takip etmeyin.

Duraklayın ve Düşünün

Ders Değişimi Sırasında Deprem Meydana Gelirse — Ne Yapılmalıdır?

Öğle vakti ve dersler henüz sona ermiş. Koridorlar öğrencilerle doluyken aniden zemin sarsılmaya başlıyor. Pencereleer titriyor ve tavandan toz düşüyor. Panik anında yayılıyor — öğrenciler merdivenlere doğru koşuyor, itip kakışıyor ve bağırıyor. Siz ortada sıkışıp kalmışsınız, serbestçe hareket edemiyorsunuz ve ilerideki çıkış tıkanmak üzere.

Herkes panik halindeyken bu durumda güvende kalmak için ne yapardınız?

Resim 4. Okul Koridoru.
(E. Šiljina tarafından MagicStudio aracılığıyla
yapay zeka ile oluşturulmuştur)

Duraklayın ve Düşünün

Okulda kitlesel panik durumunda hayatta kalmak, kalabalığı körü körüne takip etmemeye bağlıdır. Bireysel hayatta kalma becerileri, sakin bir zihinle hareket etmeyi, başkalarının gözden kaçırdığı daha güvenli seçenekleri fark etmeyi ve güvenli bir şekilde hareket edilebileceği ana kadar hız yerine korunmayı önceliklendirmeyi gerektirir.

Bazı seçenekler neden güvensiz veya etkisiz olabilir?

- **Tıkanmış bir merdivene doğru kalabalıkla birlikte aceleyle hareket etmek**, ezilme, boğulma veya düşen enkaz nedeniyle sıkışma riskine yol açabilir.
- **Koridorun ortasında durmak**, sizi düşen cam, aydınlatma elemanları veya tavan panellerine karşı savunmasız bırakır.
- **Kaçmak için başkalarını itmek**, kaosu ve yaralanma riskini artırır ve herkesin hayatta kalmasını zorlaştırır.
- **Asansörleri kullanmaya çalışmak son derece tehlikelidir** — elektrik kesintisi, insanların içeride mahsur kalmasına neden olabilir.

Bu durumda en iyi uygulamayı yansıtan hareket hangisidir?

- **Protect your head and body immediately** with your bag or arms against falling debris.
- **Move sideways out of the rushing crowd** into a classroom or under a sturdy doorway until the tremors stop.
- **Stay low and keep balance** — crouching or holding onto fixed structures reduces fall risk when others push.
- **After shaking ends**, evacuate calmly through alternative exits (back doors, side staircases) instead of the congested main stairs.
- **Remain alert for aftershocks** — avoid damaged walls, broken glass zones, or already weakened stairways.

Okul Afet Senaryosu Bağlamında Tek Başına Hayatta Kalma Becerilerinde Teknolojik ve Endüstriyel Afetler

- Doğal afetlerin aksine, teknolojik ve endüstriyel felaketler insan kaynaklı arızalar (elektrik arızaları, kimyasal sızıntılar veya kamu hizmetleri kesintileri) tarafından tetiklenir. Bu olaylar genellikle görünür bir uyarı olmaksızın aniden meydana gelebilir.
- Okul ortamlarında, alarmların çalması, ışıkların sönmesi veya zehirli dumanların ortaya çıkması gibi durumlar bu tür olayların hızla karışıklık ve paniğe yol açmasına neden olabilir.
- Bu durumlarda hayatta kalmak, sadece binanın güvenlik sistemlerine değil, aynı zamanda bireylerin sakin kalma, güvenli eylemleri belirleme ve hızlı tepki verme becerilerine de bağlıdır — etraflarındaki diğer insanlar paniklemiş olsa bile.

Elektrik/ekipman arızalarından kaynaklanan yangınlar

Küçük elektrik arızaları (aşırı yüklenmiş prizler, hasarlı kablolar, aşırı ısınan şarj cihazları, laboratuvar ekipmanları) hızlı ve dumanlı yangınlara neden olabilir. Birkaç dakika içinde koridorlar dumanla dolar ve alarmlar merdivenlere doğru kitlesel bir hareket başlatır.

Diğerlerinden önce fark edebileceğiniz erken belirtiler:

- Titreyen ışıklar, yanan plastik veya “sıcak kablo” kokusu
- Sıcak/kıvılcım çıkaran prizler, cızırtı sesleri, atan sigortalar
- Tavanın yakınında veya kapı çerçevelerinde biriken ince duman tabakası

Okullarda neden hızla tehlikeli hale geliyor:

- Duman yükselir ve koridorlara/merdivenlere yayılır (baca etkisi)
- Yanan plastikler baş dönmesi ve yönelim bozukluğuna neden olan zehirli gazlar yayabilir
- Kalabalık paniği ana çıkışları tıkar; merdivenlerde itişme yaralanma riskini artırır

Resim 5. Okul koridorunda duman. (E. Şilina tarafından MagicStudio aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur)

Elektrik/teçhizat arızalarından kaynaklanan yangınlar

Çoğu okul yangınında, ölümlerin ve ciddi yaralanmaların çoğuna neden olan alevler değil, dumandır. Alçakta kalmak, nefesinizi korumak ve hızlıca dışarı çıkmak hayat kurtaran önlemlerdir.

Sigara neden bu kadar tehlikelidir?

- **Karbon monoksit (CO):** Oksijenden 200 kat daha güçlü bir şekilde kana bağlanan renksiz, kokusuz bir gazdır. Genellikle bir sorun olduğunu fark etmeden önce baş dönmesi, kafa karışıklığı ve bilinç kaybına neden olur.
- **Hidrojen siyanür (HCN):** Plastik, köpük veya yün yandığında açığa çıkar. Vücudun oksijen kullanma yeteneğini engeller. Kişi nefes alıyor olsa bile aniden bayılabilir.
- **Hidrojen klorür (HCl):** Kablolar veya zemin kaplamaları gibi PVC malzemeler yandığında üretilir. Gözlerde, boğazda ve akciğerlerde aşındırıcı asit oluşturur, şiddetli öksürük, boğulma ve hava yolu şişmesine neden olur.
- **Diğer tahriş edici maddeler (akrolein, formaldehit, amonyak):** Gözlerde batma, boğazda yanma ve yönelim bozukluğuna neden olur, bu da paniğe yol açabilir ve kaçıışı zorlaştırabilir.

Ne Yapmalı:

- **Alçakta kalın** — temiz hava zemine yakındır, zehirli gazlar ve ısı hızla yükselir.
- Dumanı filtrelemek için ağzınızı ve burnunuzu bir bezle (tercihen nemli) kapatın.
- Hızlı ama kontrollü bir şekilde en yakın güvenli çıkışa doğru ilerleyin, binaya geri dönmeyin.
- Görüşünüz zayıfsa, duvarları, korkulukları veya zemin işaretlerini takip ederek yönünüzü belirleyin.

Kimyasal Kazalar

Okullarda kimyasal kazalar aniden meydana gelebilir — laboratuvarda dökülmeler, kırılan termometreler, temizlik ürünlerinin karışması veya ısıtma sistemlerinden ya da yakındaki endüstrilerden gaz sızıntıları gibi.

Panik başlamadan önce fark edilmesi gereken erken belirtiler:

- Güçlü, olağandışı kokular (gaz, çözücüler, amonyak, klor).
- Diğerleri hala şaşkınken göz veya boğazda tahriş.
- Ani alarmlar, tıslama sesleri veya görünür buhar/duman.

Okul ortamında neden tehlikeli hale gelir:

- Öğrenciler genellikle gaz veya kimyasal kokusunu ilk aldıklarında paniğe kapılırlar ve düşünmeden kapılara veya pencerelere koşarlar.
- Kalabalıklar yanlış çıkışı takip ederek kontamine bölgeden uzaklaşmak yerine bu bölgeye doğru itilebilirler.
- Zehirli dumanlar (klor veya amonyak gibi) öksürük, yönelim bozukluğu ve denge kaybına neden olarak paniğin daha da hızlı yayılmasına neden olabilir.

Resim 6. Okul Koridoru Sahnesi. (E. Şilina tarafından MagicStudio aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur))

Kimyasal Kazalar

Okullardaki kimyasal dumanlar bir dakikadan daha kısa sürede sizi etkisiz hale getirebilir.

Ne Yapmalı:

- Çürük yumurta (kükürt), çamaşır suyu (klor) veya gaz kokusu alırsanız, beklemeyin — ağzınızı ve burnunuzu kapatın ve hemen uzaklaşmaya başlayın.
- Herkes ana kapıya doğru koşarken, önce kontrol edin: rüzgar veya hava akımı dumanı o yöne doğru mı sürüklüyor? Öyleyse, yana doğru adım atın ve alternatif bir çıkış seçin.
- Bilim laboratuvarlarında: dökülen şişeleri veya gaz musluklarını dokunmayın — sizin göreviniz kaçmak, sızıntıyı gidermek değil.
- Gözleriniz yanıyorsa ve nefes almakta zorlanıyorsanız, yukarı çıkın (merdivenler, üst katlar) — birçok gaz (klor, amonyak) havadan ağırdır ve alçak yerlerde yoğunlaşır.
- Sıkışıp kaldıysanız, kapıları kapatın, boşlukları ıslak bezle kapatın ve pencereden işaret verin; kurtarma ekipleri maske takar — siz takmayın.

Ne Yapmamalı:

- Panik içinde “gaz!” diye bağırmayın — bağlamak kaos yayar ve diğerlerinin paniğe kapılmasına neden olur. Mümkünse sakin ve net talimatlar verin.
- Kalabalık bodruma veya kapalı bir odaya koşarsa onları takip etmeyin — gazlar orada birikebilir ve hızlı bir şekilde boğulmanıza neden olabilir.
- Dökülen sıvının üzerine eğilmeyin veya silmeye çalışmayın — buharlar sıvının hemen üzerinde en güçlü şekilde yükselir.
- Sızıntının başladığı laboratuvara veya tuvalete tekrar girmeyin — zehirli bulutun içinde tek bir nefes bile bayılmanıza neden olabilir.
- Çantalarınızı veya telefonlarınızı almak için zaman kaybetmeyin — zehirli havada geçirdiğiniz saniyeler, dışarı çıkıp çıkamayacağınızı veya dışarı taşınmanız gerekip gerekmediğini belirleyebilir.

Elektrik kesintileri

Işıklar söndüğünde, panik insanları öngörülemez hale getirir. Okullarda elektrik kesintileri dersler, teneffüsler veya sınavlar sırasında aniden meydana gelebilir. Bir anda koridorlar, merdivenler ve sınıflar karanlığa gömülür ve öğrenciler yönlerini şaşırır.

Panik yayılmadan önceki erken belirtiler:

- Işıkların titremesi, elektrik panellerinden gelen vızıltı sesleri.
- Bilgisayarların, alarmların ve havalandırmanın aniden kapanması.
- Acil durum ışıkları ya çok sönük ya da hiç yanmıyor.

Okullarda neden tehlikelidirler:

- Karanlıkta oluşan kalabalık paniği, öğrencilerin çılgılık atmasına, itişip kakışmasına ve merdivenlere doğru koşmasına neden olarak ezilme riskini artırır.
- Alarm ve iletişim kaybı: net talimatlar verilmez; herkes içgüdüleriyle hareket eder.
- Düşmeler ve yaralanmalar: özellikle merdivenlerde veya kalabalık çıkışlarda, görüş mesafesinin sıfıra yakın olduğu durumlarda.

Şekil 7. Okul Koridorları.
(E. Şilina tarafından MagicStudio aracılığıyla yapay zeka ile oluşturulmuştur)

Elektrik kesintileri

Bir elektrik kesintisinde panik, karanlıktan daha tehlikelidir. Tek başına hayatta kalmak, diğerleri düşünmezken düşünmek anlamına gelir — yönünüzü belirlemek, kalabalıktan korunmak ve hızdan çok güvenliği tercih etmek.

Ne Yapmalı:

- Işıklar kesildiğinde ve panik başladığında, iki saniye boyunca hareketsiz kalın — nefes alın, gözlerinizin alışmasını bekleyin ve dinleyin.
- Çoğu öğrenci çığlık atacak ve itişip kakışacaktır; siz kontrolünüzü kaybetmemelisiniz. Kendinizi sabitleyin: bir elinizi duvara veya korkuluğa koyun, böylece kalabalığın içinde yönünüzü kaybetmezsiniz.
- Alanınızı koruyun: çantanızı önünüzde tutarak arkadan gelen itişmelere karşı kendinizi koruyun. Işık kaynaklarına (telefon fenerleri, pencere ışıkları, acil çıkış işaretleri) doğru ilerleyin, ancak sakın ve dikkatli olun.
- Güvenli bir şekilde hareket edemiyorsanız, kalabalığın dışına çıkın — kapı girişleri, nişler veya duvar köşeleri, kalabalık geçene kadar sizi koruyabilir.
- Merdiven boşluğundaysanız, korkuluğu sıkıca tutun ve yavaşça ilerleyin; bir düşme zincirleme reaksiyonu tetikleyebilir.

Ne Yapmamalı:

- **Tam hızda koşan kalabalığa katılmayın** — elektrik kesintilerinde meydana gelen yaralanmaların çoğu kalabalıkta ezilme veya düşme sonucu oluşur.
- **Bağırmayın veya söylentiler yaymayın (“yangın!” veya “saldırı!” gibi)** — karanlıkta panik ışık hızından daha hızlı yayılır.
- **Kalabalık bir koridorda aniden yön değiştirmeyin** — yere düşebilirsiniz.
- **Asansörü kullanmaya çalışmayın** — içinde mahsur kalabilirsiniz.
- **Sağlam yapılardan (duvarlar/korkuluklar) tamamen uzaklaşmayın** — tam karanlıkta yönünüzü kaybetmek, yönelim bozukluğuna ve izolasyona yol açar.

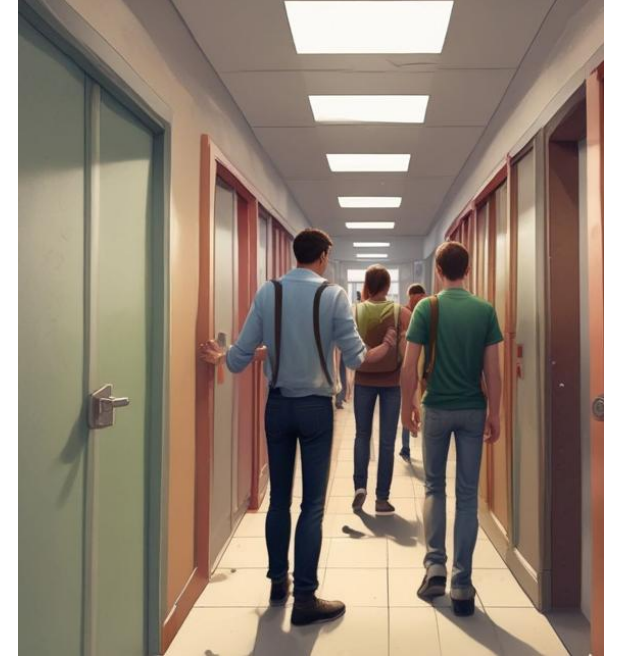
Durakla ve Düşün

Koridorda Garip Bir Koku — Şimdi Ne Yapmalı?

Dersler arasında yürüyorsunuz ve aniden **çürük yumurta** gibi güçlü bir koku fark ediyorsunuz. İlk başta sadece siz tepki veriyorsunuz, ancak birkaç saniye içinde diğer öğrenciler de öksürmeye ve paniğe kapılıyor. Bazıları “gaz kaçağı var!” diye bağırarak bodrum kapılarına koşarken, diğerleri koridordaki pencereleri açmaya çalışıyor.

Gözlerinizin yandığını ve boğazınızın sıkıştığını hissediyorsunuz. Kalabalık iki yöne doğru itişip kakışıyor — bazıları merdivenlerden aşağı koşarken, bazıları ana çıkışın yakınında toplanıyor.

Bu durumda nereye giderdiniz ve neden?

Resim 8. Dar Okul Koridorları. (E. Şilina tarafından MagicStudio aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur)

Duraklayın ve Düşünün

“Çürük yumurta” kokusu ne anlama geliyor?

- Koku, zehirli ve yanıcı bir gaz olan hidrojen sülfürün (H_2S) varlığını gösterir.
- H_2S havadan daha ağırdır — alçakta bulunan bodrum katları, kanalizasyonlar ve havalandırması yetersiz odalar gibi alanlarda birikir.
- Sinir sistemine ve akciğerlere zarar verir: kısa süreli maruz kalma bile baş dönmesi, göz ve boğaz tahrişine neden olur; daha yüksek konsantrasyonlar ise dakikalar içinde bayılmaya neden olabilir.

Bazı seçimler neden güvenli veya etkili olmayabilir?

- Bodrum katına koşmak çok tehlikelidir — gaz ilk olarak orada birikir.
- Aynı koridorda kalmak, yoğunlaşan dumanlara maruz kalma riskini artırır.
- Sızıntının yakınındaki pencereleri açmak, dumanları temizlemek yerine yayabilir.
- Panikleyen sınıf arkadaşlarınızı takip etmek, sizi kirlenmiş bölgelerin daha derinlerine götürebilir.

En iyi uygulamayı yansıtan eylem hangisidir?

- Ağzınızı ve burnunuzu bir bezle kapatın ve havanın daha temiz olduğu üst katlara çıkın.
- Dışarı çıkmak güvenliyse, kaynağın rüzgar üstü yönünde bir rota seçin.
- Gördüklerinizi derhal personele bildirin (“Koridorda, bodrum katının yakınında H_2S kokusu var”).
- Tahliye edemiyorsanız, kapıları kapatın ve boşlukları bezle kapatın, kurtarma ekiplerine işaret vermek için pencerenin yanında kalın.

Okul Afet Senaryosu Bağlamında Tek Başına Hayatta Kalma Becerilerinde Biyolojik ve Sağlıkla İlgili Afetler

- Biyolojik ve sağlıkla ilgili felaketler okullar, kantinler veya yurtlarda hızla yayılabilir ve günlük yaşam alanlarını yüksek riskli bölgelere dönüştürebilir. Ani fiziksel tehlikelerin aksine, bu tehditler genellikle görünmez bir şekilde başlar — kontamine gıdalar, ortak kullanılan yüzeyler veya yakın temas yoluyla — ve aynı anda çok sayıda öğrenciyi etkileyebilir.
- Okullarda salgınlar birkaç saat içinde hızla yayılabilir: kantinde tek bir kontamine yemek, kalabalık bir sınıfta virüs taşıyan bir öğrenci veya spor aktiviteleri sırasında yayılan cilt enfeksiyonları.
- Bunun etkisi sadece sağlık üzerinde değil, öğrenimin sürekliliği üzerinde de olur, çünkü dersler kesintiye uğrayabilir, tüm gruplar karantinaya alınabilir ve kitlesel panikle korku artabilir. Bu nedenle, öğrenciler erken uyarı işaretlerini tanımalı, bu biyolojik tehlikelerin nasıl yayıldığını anlamalı ve koruyucu önlemleri bilmelidir.

Okul Kantininde Salmonella Salgını

Salmonella Nedir?

- Salmonella, gıda kaynaklı hastalıklara neden olan bir bakteridir.
- Az pişmiş yumurta, et, kümes hayvanları, pastörize edilmemiş süt veya kontamine gıdalar yoluyla yayılır.
- Okullarda, tek bir kontamine yemek kısa sürede düzinelerce enfeksiyona neden olabilir.

Neden Tehlikeli?

- Sindirim sistemine saldırarak ishal, kusma, ateş ve dehidrasyona neden olur.
- Ciddi vakalar, özellikle sıvı kaybı telafi edilmezse hastaneye yatışa neden olabilir.
- Okul kantinleri gibi kalabalık ortamlarda salgınlar hızla paniğe yol açar ve birçok kişi aynı anda hastalanır.

Erken uyarı işaretleri:

- Birkaç öğrenci aniden mide ağrısı, mide bulantısı veya baş dönmesinden şikayet eder.
- Diğerleri kusmaya başlayabilir veya tuvaletlere koşabilir.
- Korku ve panik, enfeksiyonun kendisinden daha hızlı yayılabilir.

Resim 9. Okul Kantini (Salmonella Salgını). (E. Şilina tarafından MagicStudio aracılığıyla AI ile oluşturulmuştur)

Okul Kantininde Salmonella Salgını

Ne Yapmalı:

- Semptomları hızlı bir şekilde tanıyın: mide krampları, kusma, ishal, ateş. Bunları hissederseniz, hemen yemeyi bırakın.
- Kalabalık yemek alanlarından sakın bir şekilde uzaklaşın — tuvaletlerin etrafındaki telaşlı veya panik halindeki kalabalığa katılmayın.
- Kusma/ishal nedeniyle vücudun su kaybetmesini önlemek için güvenli su iç (küçük yudumlarla).
- Salgının kontrol altına alınması için derhal personele veya tıbbi yardıma haber ver.
- Şiddetli belirtiler (yüksek ateş, dışkıda kan, aşırı halsizlik) varsa, derhal tıbbi yardım al — bunlar acil müdahale gerektirir.

Ne Yapmamalı:

- Kendinizi hasta hissediyorsanız, aynı tepside veya kantinden yemek yemeyi sürdürmeyin — bu, semptomları kötüleştirir.
- Yiyecek, içecek veya mutfak eşyalarını başkalarıyla paylaşmayın — bakterilerin yayılma riskini artırırsınız.
- Doktor önerisi olmadan antibiyotik kullanmayın — yanlış kullanım durumu daha da kötüleştirir.
- Zaten hasta olan öğrencilerin etrafında toplanmayın — paniği artırır ve yardımın ulaşmasını engelleyebilirsiniz.
- Dehidrasyonu ihmal etmeyin — asıl tehlike sıvı kaybıdır, sadece mide ağrısı değildir.

Rotavirüs Salgını

Rotavirus Nedir?

- Rotavirüs, sindirim sistemini etkileyen oldukça bulaşıcı bir virüstür.
- Esas olarak yıkanmamış eller, kontamine yüzeyler, paylaşılan yiyecek veya içecekler yoluyla yayılır.
- Çok az miktarda virüs bile bulaşmaya yeterlidir, bu da okulları yüksek riskli bir ortam haline getirir. e virus is enough to infect, making schools a high-risk environment.

Neden Tehlikeli?

- Şiddetli ishal, kusma, karın krampları ve ateşe neden olur.
- En büyük risk, özellikle öğrenciler sıvı almadıkları takdirde hızlı bir şekilde vücutta su kaybı yaşanmasıdır.
- Salgınlar kalabalık sınıflar, kantinler ve yatakhanelerde hızla yayılır.

Okullarda erken uyarı işaretleri :

- Birden fazla öğrenci aniden mide bulantısı veya mide krampları hissediyor.
- Aynı anda birkaç kişiyi etkileyen kusma veya ishal.
- Daha fazla öğrenci bayılınca veya tuvalete koşunca korku yayılıyor.

Resim 10. Okul Tuvalet Kapıları.
(AI-generated by E. Şijina via MagicStudio)

Rotavirüs Salgını

Ne Yapmalı:

- Ders veya öğle yemeği sırasında aniden mide bulantısı veya mide krampları hissederseniz, sakın bir şekilde tuvalete veya hemşire odasına gidin — paniğin yayılabileceği kalabalıkta kalmayın.
- Kusma veya ishalden sonra, ellerinizi en az 20 saniye sabunla yıkayın; lavabolar kalabalıkta, kapıları dirseklerinizle veya mendille açın.
- Birkaç dakikada bir küçük yudumlarla su için.
- Tuvaletler kalabalık ve dağınıksa, daha sakın bir yer bulun veya personelden yardım isteyin — kirli yüzeylere maruz kalmak enfeksiyonun daha hızlı yayılmasına neden olur.
- Durumunuzu erken bildirin — hemşireler ve öğretmenler zincirleme reaksiyonu durdurmak için vakaları izole etmelidir.

Ne Yapmamalı:

- Kusmak üzereyseniz sınıf arkadaşlarınızın arasında kalmayın — biri bayıldığında panik anında yayılır.
- Kendinizi hasta hissettiğinizde ortak kullanılan şişeleri veya atıştırmalıkları kullanmayın — bu, başkalarına bulaşmanın en hızlı yoludur.
- “Sıvı takviyesi” yaptığını düşünerek gazlı içecekler veya enerji içecekleri içmeyin — bunlar dehidrasyonu daha da kötüleştirir.
- Sınıfta “dayanmaya” çalışmayın — Rotavirüs kaynaklı dehidrasyon birkaç saat içinde hayati tehlike yaratabilir.
- Baş dönmesi veya ayakta duramama durumlarını görmezden gelmeyin — bunlar acil tıbbi müdahale gerektiren durumlardır.

Okullarda Streptoderma

Streptoderma Nedir?

- Streptoderma (impetigo), genellikle streptokok bakterisinin neden olduğu bulaşıcı bir bakteriyel cilt enfeksiyonudur.
- Doğrudan cilt teması, ortak spor ekipmanları, havlular, giysiler veya yüzeyler yoluyla yayılır.
- Genellikle öğrencilerin yakın temas halinde olduğu okullar, spor salonları veya yurtlarda görülür.

Okullarda erken uyarı işaretleri:

- Kırmızı, kaşıntılı, sıvı dolu lekeler veya kabuklu yaralar bulunan bir veya daha fazla öğrenci.
- Bunu fark eden ve korkuyla tepki veren sınıf arkadaşları, enfeksiyondan daha hızlı bir şekilde paniği yayarlar.

Resim 11. Okulda Gözlemlenen Streptoderma.
(AI-generated by E. Şilina via MagicStudio)

Neden Tehlikeli?

- Açık yaralar, daha ciddi enfeksiyonların (stafilokok, tedavi edilmezse sepsis riski) giriş noktasıdır.
- Son derece bulaşıcıdır — sınıflar, soyunma odaları ve yatakhanelerde hızla yayılabilir ve birkaç gün içinde düzinelerce kişiyi enfekte edebilir.
- Özellikle panik yayılırsa ve enfekte olan öğrencilerden kaçınılırsa veya zorbalığa maruz kalırsa, okula devamsızlığa ve izolasyona neden olur.
- Toplu panik durumlarında, öğrenciler aşırı tepki verebilir — temastan kaçınabilir, ortak alanları reddedebilir veya aceleyle ayrılabilir ve kaotik davranışlar sergileyebilir.

Okullarda Streptoderma

Görünür döküntüler ortaya çıktığında, sınıf arkadaşları paniğe kapılabilir, hasta öğrenciyi dışlayabilir veya damgalayabilir. Yalnız hayatta kalmak, sakın kalmak, kendini ve başkalarını korumak ve kalabalığın yarattığı korku ve baskıya rağmen sorumlu davranmak anlamına gelir.

Ne Yapmalı:

- **Cilt lezyonlarıyla temas ettikten sonra ellerinizi sabun ve suyla iyice yıkayın** — alkol jel, açık yaralardaki bakterilere karşı daha az etkilidir.
- **Yaraları steril bandajlarla kapatın ve masalarda, sandalyelerde veya ortak kullanılan aletlerde bakterilerin yayılmasını önlemek için bandajları her gün değiştirin.**
- **Hemen tıbbi yardım alın** — tedavi edilmeyen streptoderma, cildin daha derin katmanlarına yayılabilir ve kan dolaşımında enfeksiyona neden olabilir.
- **Kişisel eşyalarınızı ayrı tutun (giysiler, havlular, spor ekipmanları, telefonlar, kulaklıklar)** — bakteriler yüzeylerde saatlerce hayatta kalabilir.
- **Derhal bir öğretmene veya okul hemşiresine bilgi verin** — erken izolasyon ve tedavi, yatakhanelerde veya sınıflarda kitlesel salgınları önler.

Ne Yapmamalı:

- **Yaraları kaşımayın veya koparmayın** — bu, bakterileri tırnaklarınızın altına ve dokunduğunuz her şeye yayar.
- **Spor malzemelerini, makyaj malzemelerini, kulaklıkları veya su şişelerini paylaşmayın** — bunlar yaygın bulaşma yollarıdır.
- **Utanç veya korku nedeniyle semptomları bildirmeyi geciktirmeyin** — 1-2 gün beklemek bile düzinelerce sınıf arkadaşının enfekte olmasına neden olabilir.
- **Rastgele kremler veya kalan antibiyotikler kullanmayın** — uygun olmayan tedavi bakterileri dirençli hale getirebilir ve tedaviyi zorlaştırabilir.

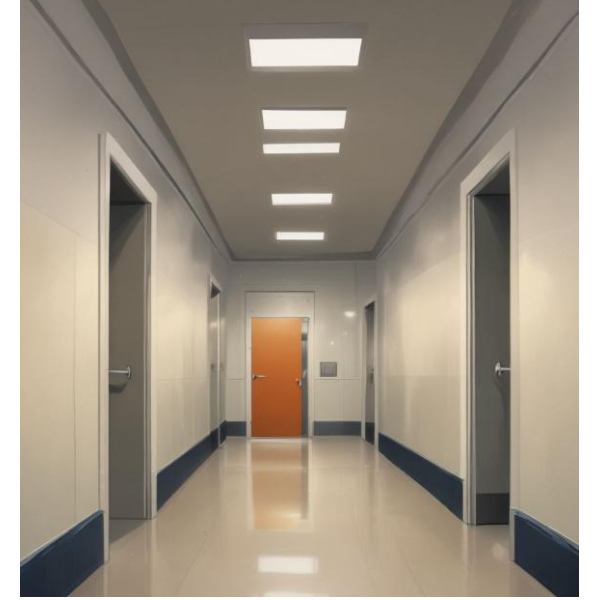

Duraklayın ve Düşünün

Öğle yemeği sırasında salgın — Şimdi ne yapmalı?

Okul kantininde öğle yemeği vakti. Tavuk ve salata yedikten sonra, birkaç öğrenci kusmaya ve baş dönmesi hissetmeye başladı. Panik hızla yayılıyor — bazıları dışarı koşuyor, diğerleri ebeveynlerini arıyor. Sen de aynı yemeği yedin, ama şimdilik kendini iyi hissediyorsun. Aniden, yanındaki sınıf arkadaşın bayılıyor. Koridor kalabalık, herkes bağırıyor ve öğretmenler henüz olay yerine gelmemiş.

Etrafınızda panik yayılırken, kendinizi korumak ve başkalarına yardım etmek için bu durumda ne yapardınız?

Resim 12. Boş Okul Koridoru.
(AI-generated by E. Şijina via MagicStudio)

Duraklayın ve Düşünün

Ne Yapmalı

- Durum, Salmonella veya Rotavirus salgını olduğunu düşündürmektedir — her ikisi de ani mide bulantısı, kusma, ishal ve bayılmaya neden olabilir.
- Toplu panik riski artırır: koşma, kalabalıklaşma ve bağırma tıbbi yardımı geciktirir ve hasta öğrencilerin fark edilmeden bayılmalarına neden olabilir.

Güvenli olmayan seçimler nelerdir?

- “Vücuttan atmak” için daha fazla yemek/içmek — kusmayı ve dehidrasyonu kötüleştirir.
- Semptomları görmezden gelmek — tedavinin gecikmesi ciddi dehidrasyona yol açabilir.
- Panik halindeki kalabalığı körü körüne takip etmek — yaralanma veya sıkışma riski.

En iyi uygulama nedir?

- Kalabalıktan uzak, güvenli ve havalandırılmış bir alana gidin.
- Derhal tıbbi yardım çağırın (okul hemşiresi, durum ciddiye 112). Bir sınıf arkadaşınız bayılırsa, hava yollarını açık tutmak için onu yan yatırın (kurtarma pozisyonu).
- Semptomlar başlarsa az miktarda temiz su için; güvenli olduğu onaylanana kadar süt, gazlı içecekler veya kafeterya yiyeceklerinden kaçının.
- Sakin olun ve öğretmenler/sağlık görevlileriyle bilgi paylaşın (ne yendiği, semptomların ne zaman başladığı).

İlham Veren Eylemler ve Rol Modeller

Dersler Hayat Kurtarır: Tilly Smith Tsunamiden Nasıl Kurtuldu?

- 2004 yılının Aralık ayında, Hint Okyanusu felaketi sırasında, **10 yaşındaki** Tilly Smith Tayland'da tatil yaparken, denizin çekilmesi ve yüzeyin “**köpürmesi**” gibi tsunami uyarı işaretlerini fark etti. Sadece iki hafta önce, İngiltere'deki coğrafya dersinde “**köpüklü deniz**” ve anormal dalga davranışı gibi görsel ipuçları da dahil olmak üzere tsunamiler hakkında bilgi edinmişti. Tilly, başlangıçta ona inanmayan ebeveynlerini ve otel personelini ısrarla uyardı. Onun uyarısı, dalgalar vurmadan birkaç dakika önce plajın tahliye edilmesini sağladı.
- Mai Khao Plajı'nda yaklaşık **100 kişi**, onun bu eylemi sayesinde kurtarıldı — bu plaj, Phuket'te ölümlü kazaların bildirilmediği birkaç plajdan biri oldu..
- Onun hikayesi, **Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi (UNDRR)** tarafından kampanya başlığı altında sıklıkla kullanılır.
- “*Dersler hayat kurtarır.*”

Video 1. Dersler Hayat Kurtarır. <https://www.youtube.com/watch?v=V0s2i7Cc7wA>

Afet belirtileriyle ilgili eğitim sadece teorik değildir — bu eğitim, hayat ve ölüm arasındaki farkı belirleyebilir. Çocuklar bile kriz anında hayat kurtarabilir.

Daha Fazla Keşfetmek İçin

1. [UNDRR – Afet Riskinin Azaltılması](#)

Afetlere hazırlık ve dayanıklılık konusunda kısa videolar ve kampanyalar. Öğrencilerin, farkındalığın afetlerin etkisini nasıl azalttığına dair gerçek hayattan küresel örnekleri görmelerine yardımcı olur.

2. [Kızıl Haç İlk Yardım Kaynakları](#)

Afet senaryolarında sıkça görülen bayılma, yanıklar veya alerjik reaksiyonlar gibi tıbbi acil durumlarda ne yapılması gerektiğine dair pratik kılavuzlar ve videolar.

3. [WHO: Okullar ve Sağlık Acil Durumları](#)

Sınıf ve yurtlarda hastalıkların yayılma şekilleri hakkında kılavuzlar, önleme, semptomların erken tespiti ve müdahale stratejileri için pratik adımlar.

Bu Eğitim Modülünü Oluşturmasında Kullanılan Kaynaklar

- *Coronavirus disease (COVID-19): Schools.* (n.d.). <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/coronavirus-disease-covid-19-schools>
- *European Civil Protection Forum 2022 Final Report Towards faster, greener and smarter emergency management.* (n.d.). https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/system/files/2022-10/EU%20CP%20Forum_Report-compressed.pdf
- *Fire Protection in Schools CFPA-E Guideline No 39:2021 f.* (n.d.). *Copenhagen, September 2021 CFPA Europe.* https://cfpa-e.eu/app/uploads/2022/05/CFPA_E_Guideline_No_39_2021_F1.pdf?utm_
- *Fire Safety | Office of Emergency Management.* (n.d.). <https://emergency.tufts.edu/response-guide/fire-safety?utm>
- Katada, T., & Kanai, M. (2016). The school education to improve the Disaster Response Capacity : A case of “Kamaishi Miracle.” *Journal of Disaster Research*, 11(5), 845–856. <https://doi.org/10.20965/jdr.2016.p0845>
- *Managing Infectious Diseases in Schools.* (n.d.). <https://www.aap.org/en/patient-care/school-health/managing-infectious-diseases-in-schools>
- *Mass gatherings and infectious diseases, considerations for public health authorities in the EU/EEA.* (2024, June 14). European Centre for Disease Prevention and Control. <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/mass-gatherings-and-infectious-diseases-considerations-2024>
- *Online first aid skills | British Red Cross.* (n.d.). British Red Cross. <https://www.redcross.org.uk/first-aid/learn-first-aid>
- *Skills & competences.* (n.d.). European Skills, Competences, Qualifications and Occupations (ESCO). https://esco.ec.europa.eu/en/classification/skill_main
- *UNESCO to launch massive open online Course on Resilient Schools and Disaster Risk Reduction Education.* (n.d.). <https://www.unesco.org/en/articles/unesco-launch-massive-open-online-course-resilient-schools-and-disaster-risk-reduction-education>
- Wikipedia contributors. (2025, September 16). *Tilly Smith.* Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Tilly_Smith?

Bu Eğitim Modülünü Oluşturmasında Kullanılan Kaynaklar

Video:

- UNDRR. (2019, October 13). *Lessons Save Lives* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=V0s2i7Cc7wA>

Pictures:

- Šilina, E. (2025). *School Corridor During Earthquake Tremors* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *Quiet Panic* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *Forest Wildfire* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *School Corridor* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *Smoke in a School Corridor* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *School Corridor Scene* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *School Hallways* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *Narrow School Hallways* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *School Canteen (Salmonella Outbreak)* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *School Bathroom Doors* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *Streptoderma Observed in School* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>
- Šilina, E. (2025). *Empty School Hallway* [AI-generated image]. MagicStudio. <https://magicstudio.com>

ORTAKLIK

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

VET-READY ile Kolaylıkla Öğrenin!

Ünite 4: OKUL AFET HAZIRLIKLARI VE GÜVENLİ ÖĞRENME ORTAMLARI

Eğitim Modülü 24 Okul Afet Senaryosunda Tek Başına Hayatta Kalma Becerileri!

BİZİ TAKİP EDİN

<https://vetready.eu/>